

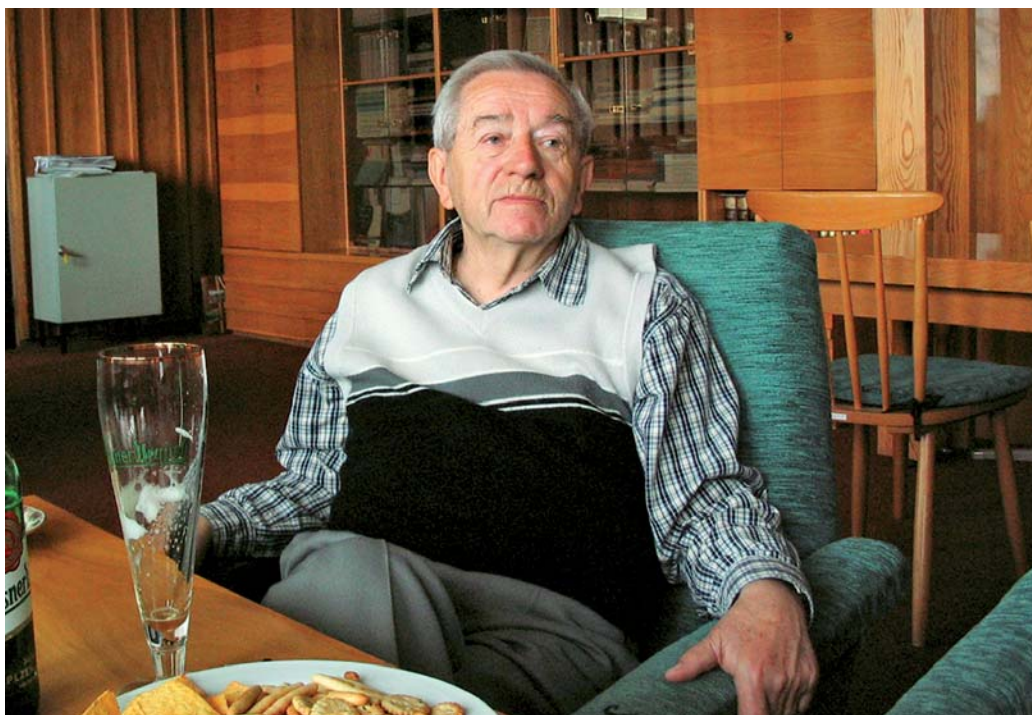
I ta nejmenší obec si zaslouží mít statistické údaje

Emeritní ředitel Krajské správy v Plzni Václav Roubal se nesmazatelným způsobem zapsal do historie oblastních orgánů ČSÚ zejména svým přínosem v oblasti koncepčně řídicí a organizační práce.

Pana Roubala znám osobně více než 30 let a musím říci, že v okamžiku, kdy jsem se dozvěděl, že v tomto čísle časopisu Statistika & My bych měl představit Krajskou správu ČSÚ v Plzni, napadlo mě jej oslovit, aby se s námi podělil o své zkušenosti a připomenul nám, jak vypadal úřad v době, kdy do něj nastoupil, čeho bychom se měli vyvarovat, aby nás práce bavila a dosáhli jsme úspěchů jako naši předchůdci.

Jak to tenkrát bylo ...

Jeho vzpomínání začíná pohledem do historie Krajské správy v Plzni na konci 60. let minulého století. Tehdy znovu vznikl samostatný Státní statistický úřad oddělením od Ústřední komise lidové kontroly a statistiky. Významným mezníkem v historii statistiky bylo podle Václava Roubala federativní uspořádání státu v roce 1968 a vznik tří úřadů státní statistiky – Federálního statistického úřadu, Českého statistického úřadu a Slovenského statistického úřadu. „Vzniklé republikové úřady zajišťovaly řízení a rozvoj regionálních statistických orgánů – krajských správ a jejich okresních oddělení, které kopírovaly administrativní uspořádání státu. V Západočeském kraji se jednalo o okresy Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Sokolov a Tachov. Podle tehdejší organizační struktury zahrnovala krajská statistická správa odbory

Za svého působení v ČSÚ zažil **Václav Roubal** mnoho organizačních změn.

statisticko-analytický a zpracovatelský. Kromě nich zde fungovalo také oddělení finančně-hospodářské a oddělení pro kádrovou a personální práci. Agenda okresních oddělení byla rozdělena na zemědělství a skupiny výrobních a nevyrobních statistik. Zpracovatelská činnost podle jednotlivých odvětví národního hospodářství na všech regionálních úrovních znamenala sběr, kontrolu a zpracování dat,“ vymezuje Václav Roubal a doplňuje, že hromadné zpracování dat přinášelo značné nároky na tehdy začínající rozvoj výpočetní techniky. V polovině 70. let vzniklo samostatné výpočetní středisko na

Krajské správě ČSÚ. Koncem 80. let byla vybavena všechna okresní oddělení stolními počítači. „Význam analytické a publikační činnosti se tehdy neustále zvyšoval. Na základě získaných statistických dat byla zpracovávána hodnocení ekonomického a sociálního rozvoje krajů a okresů. Úřad měl bohatou publikační činnost. Vycházely periodické tituly nebo nepravidelné tematické analýzy většího rozsahu. Současně s analytikou se dostávala v tomto období do popředí otázka bilancí a bilanční rovnováhy pro potřeby všech stupňů řízení. Značné úsilí se také věnovalo oblasti tvorby a užití časových řad. To je práce, která ni-

kdy nekončí a je vedle znalostí lidí nejlepším pomocníkem pro pramenná díla a statistické analýzy,“ konstatuje emeritní ředitel.

Na začátku nového milénia

Václav Roubal označuje rok 1989 a zejména počátek 90. let za mezník v činnosti a struktuře statistických orgánů. „V roce 1992 došlo k výrazné racionalizaci okresních oddělení. Okresy Plzeň-město, jih a sever byly sloučeny s Krajskou správou v Plzni, čímž úřad výrazně předběhl dobu v racionalizaci organizačních opatření v úřadech

státní správy,“ vzpomíná Václav Roubal. Další významnou změnou bylo v roce 1997 zřízení gescí pro jednotlivé odvětvové statistické úlohy s celorepublikovou působností. V roce 2000 došlo k legislativnímu územně správnímu rozdělení Západočeského kraje na kraj Plzeňský a Karlovarský s okresy Cheb, K. Vary a Sokolov. V současnosti Krajská správa ČSÚ v Plzni zajišťuje gescní zpracování průmyslu, terénní zjišťování, informační služby, správu majetku a logistiku v rámci Plzeňského kraje.

Radostné období

Václav Roubal, který působil v Plzni ve funkci ředitele v letech 1966–1996, hodnotí uplynulé období jako složité i radostné. Nejhůře mu bylo, jak sám říká, když musel před mocí a hlupáky obhajovat práci, sebe i své spolupracovníky. Zejména se to týkalo období první poloviny sedmdesátých a počátku devadesátých let. „Kádrovat je snazší a pro spousty blbců potřebnější než povíká a odborná práce,“ říká člověk,

Plzeňský kraj je spojen s výrobou národního nápoje, plzeňského piva.

kteří velkou část svého života zasvětil statistice. Nejraději vzpomíná na období, kdy statistickému úřadu předsedal Jan Kazimour. „Dalšího takového už jsem za čtyřicet let působnosti v úřadě nepoznal,“ dodává. Bývalý předseda ČSÚ Jan Fischer zase podle Václava Roubala ukázal, že i odborník na statistiku může být připraven, aby předsedal

vládě České republiky tak, aby mu lidé rozuměli.

Stálý kolektiv

Za nejvýraznější úspěch ve své funkci ředitele považuje Václav Roubal úspěšné zvládnutí všech období, kterými jako řídicí pracovník prošel, hlavně dobu, kdy se místo výsledků práce upřednostňovalo bezhlavé kádrování. Rád také vzpomíná na to, že kolektiv, který vedl, zůstal v obou vzpomínaných obdobích v podstatě stejný, což znamenalo podle jeho slov možnost věnovat více času své práci a podporovat hlavní směry a úsilí statistického úřadu prosadit se ve společnosti. „Z mnoha našich výsledků bylo jasné, že práce lidí ze západních Čech byla ve statistickém úřadě znát. Vedle zvládnutí všeho, co souviselo s funkcí úřadu a statistickým zjišťováním, se také věnovalo značné úsilí oblasti tvorby a užití dlouhodobých časových řad, což se pozitivně odrazilo i v publikační činnosti. Pro zajímavost lze zmínit historickou ročenku Západočeský kraj v číslech a grafech nebo Vybrané údaje o obcích za jednotlivé okresy,“ vyzdvihuje.

Na otázku, co pro něho práce na statistickém úřadě vlastně znamenala, odpovídá: „Byla to práce v kolektivu lidí, kteří byli odborně připraveni, měli zájem o práci a viděli v ní příležitost k seberealizaci. A to má smysl a přináší to radost. Vždy jsem podporoval ty, kteří měli zájem soustavně na sobě pracovat a prosazovali se v práci. Nezajímal jsem se o lidi, kteří se jen vezli. Lenochoy a podrazáky jsem rád neměl a dával jsem jim to znát.“ Dodává přitom, že měl potíže s hulváty. „Tak těm jsem se raději vyhýbal. Asi trochu ze strachu,“ přiznává.

A na závěr rada zkušeného řídicího pracovníka. Zkušenosti, které jako statistik a řídicí pracovník nasbíral, shrnuje slovy: „Je zapotřebí se vyvarovat nevyvážených reorganizací a neporušovat pravomoc a odpovědnost v řízení lidí. Také je velmi důležité se věnovat všestranně práci s časovými řadami. I ta nejmenší obec si zaslouží mít statistické údaje.“

Oddělení informačních služeb v Plzni

Útvar vznikl za působnosti pana ředitele Václava Roubala jako reakce na rostoucí počet uživatelů, kteří se na nás obraceli se žádostí o poskytnutí nejrůznějších údajů. I přes rostoucí zájem o regionální údaje prošlo toto oddělení, zejména v posledních letech, výraznou „redukční“ proměnou. Zásadně se změnila i formy prezentovaných informací, rozhodující jsou naše internetové stránky a e-mailová pošta. V současné době poskytujeme statistická data kromě široké veřejnosti i orgánům státní správy a samosprávy. Dlouholetou spolupráci máme i s hasičským záchranným sborem, krajskou hygienickou stanicí, regionální rozvojovou agenturou, úřadem práce a školami. Mezi naše nejvýznamnější zákazníky patří především Krajský úřad Plzeňského kraje, s kterým máme od roku 2008 uzavřenou dohodu nejen o spolupráci v oblasti poskytování dat, ale i zabezpečení všech typů voleb. Velmi úzké vztahy jsou navázány též se Západočeskou univerzitou. Za nejžádanější typy informací lze považovat demografii, údaje o trhu práce, bytové výstavbě, sčítání, výběry z databází KROK, MOS a RESu, ale také data z historických lexikonů a pramenných děl. Rovněž je třeba zmínit i publikování dat prostřednictvím veřejných médií.

Miloslav Chlad

Miloslav Chlad
ředitel Krajské správy ČSÚ
v Plzni